

BIATORBÁGY

VÁROS ALPOLGÁRMESTERE

2051 Batorbágy, Baross Gábor utca 2/a. • Telefon: 06 23 310-174/112, 113, 142

Fax: 06 23 310-135 • E-mail: alpolgarmester@biatorbagy.hu • www.biatorbagy.hu

Előterjesztés

Biatorbágy Város Oktatásfejlesztési koncepciójával összefüggő kérdésekről Oktatásszakmai fejlesztési lehetőségek

A biatorbágyi általános iskolai oktatás belső szervezeti rendjének átalakítása

BEVEZETÉS és KONCEPCIÓ

Biatorbágyon 1996 őszén merült fel először az általános iskolai oktatás rendszerének átalakítása. Azóta számtalan gondolat kísérlet történt iskola átszervezésre, felújításra, építésre, de ezen szándékok mögött nem állt valódi elhatározás, hiszen a mai napig a biai Sándor –kastély épületében illetve a torbágyi iskola panelépületében folyik az alapoktatás. Összes hasznos alapterület: 4711 m².

A 2001-ben elkezdődött lakópark építés kezdetekor nyilvánvaló volt, hogy néhány év múlva a meglévő óvodai illetve iskolai férőhelyek kevésnek bizonyulnak, ennek ellenére iskolafejlesztésben nem történt érdemi előrelépés. A korszerű iskolaépítés elmaradása és az oktatásra, nevelésre fordított elégtelen önkormányzati figyelemnek köszönhetően napjainkban a 6 – 14 éves korosztály 1276 tanulója közül (2010-es adat) csak 770 gyermek jár a két meglévő helyi iskolába.

Ugyanakkor most már évente kb. 200 gyermek születik Biatorbágyon, ami meg is jelenik a 6-7 osztálynyi beíratásban, miközben még mindig sokan járnak máshol iskolába. Általános iskoláinkat kinőttük, korszerűtlenné váltak, a megfelelő iskolai férőhely és az oktatási körülmények tekintetében a jelenlegi helyzet tarthatatlan, ami a 2010. október 3-i választáson megalakult képviselő testület részéről határozott lépéseket kíván.

A térségünkben korábban végzett felmérések és vizsgálatok előre jelzése alapján illetve a Biatorbágyon még beépítetlen építési telkek számát ismerve 2021-re várhatóan 15500-16500 között lesz Biatorbágy lakosságának száma, ami a bekövetkezett általános gazdasági visszaesés ellenére teljesülhet, de az is lehet, hogy néhány évvel későbbre toródik. Ebből következik, hogy az általános iskolai korosztály száma is tovább nő, 10-15 éven belül kb. 1500 –1600 tanulóra számíthatunk, és valószínűleg az iskolai létszám ezen a szinten stabilizálódik. Köztudomású, hogy a város anyagi helyzete, a meglévő iskolaépület adottságaink, a saját önálló építési telkek hiánya és a fentiekben vázolt, a lakópark fejlesztéssel együtt járó lakosság szám növekedés és mindezek következményei Biatorbágy önkormányzatát kényszerpályára helyezik. **Ezzel mindenkinek számolnia kell!**

A fenti tanuló létszámot, átlagosan 25 fős osztályokba tervezve, 60-64 tanuló csoportban tudjuk elhelyezni, vagyis jó közelítéssel ilyen befogadó képességű általános iskolára lesz Biatorbágynak szüksége.

Az iskolai épületeknek alapvetően a gyerekek lelkületéhez kell igazodnia, éppen ezért maximum 400-500 fős iskolákat képzelünk el, illeszkedve a kisvárosi környezethez, így mérsékelni tudjuk a zsúfoltságot és a közlekedési nehézségeket, miközben közeli

elérhetőséget és gazdaságos üzemeltetést tűzünk ki célul. **Mindezek érdekében a jövőben 4 iskolaépületben látjuk megfelelően biztosíthatónak az igényeket.**

Ez három korszerű, szaktantermekkel ellátott 16 osztályos iskolát jelent, amelyek kiegészülnek a református közösség 8 osztályosra tervezett felekezeti iskolájával. Ennek megvalósításához az önkormányzat tervezői segítséget nyújt. Az általános iskolák természetes módon szolgálják majd a meglévő művészeti iskolánk oktatási, nevelési feladatainak teljesítését, de a fentiek felül a művészeti iskola központi irodáinak és állandó gyakorlótermeinek önálló helyszínt kell biztosítanunk. Erre a városközpontban elhelyezkedő, jelenleg szabad MÁV telek tűnik alkalmasnak, vagy a felújított Szily –kastély.

A képviselő testület Biatorbágy közoktatásának új, korszerű alapjait a város gazdasági helyzetétől függően a következő 10-15 évben kívánja megteremteni.

Elsőként, a jelenlegi önkormányzati ciklusban a Szily-kastélyhoz tartozó szabad területen egy új 16 osztályos iskola mihamarabbi megépítését határoztuk el. A kb. 7500m²-es hasznos alapterületű iskola megfelelő számú és színvonalú szaktanteremmel, 2 db tornateremmel épülne meg terveink szerint 2013. augusztus 1-re. A meglévő két régi iskolaépülettel együtt az új iskola által biztosított osztálytermekkel, szaktantermekkel Biatorbágy a mennyiségi igények tekintetében utoléri magát, ezzel a teremkapacitással néhány éven keresztül el tudja helyezni az itteni tanulókat.

Ezt követően, az országos és a helyi gazdasági élénkülés, erősödés függvényében, a későbbiekben döntve a sorrendiségről és a konkrét építési helyszínről, tovább folytatódik az iskolaépítési program.

Magától értetődik a saját tulajdonukat képező jelenlegi torbágyi iskolaépület korszerűsítése, bővítése, átépítése, de a Sándor-kastélyt is meg kell mentenünk. A 64 osztályterem biztosítása érdekében, a vázolt növekedési pálya szerint szükség lesz egy második új 16 tantermes iskola megépítésére a nyugati lakóterület közelében. A református egyházközség tervezett 8 osztályos felekezeti iskolája bián a templom mellé kerül.

Összegezve: A most tervezés alatt álló új iskolaépülettel együtt a fentiekben vázoltak alkotják majd végső soron a biatorbágyi közoktatás jövőbeni alapjait. Ezen felül a művészeti iskola központja önálló épületben kerülne elhelyezésre.

A Sándor-kastélyban folyó jelenlegi általános iskolai oktatás az évek során fokozatosan alakulhat át egy középiskolává, amennyiben erre komoly igény mutatkozik és lehetőség kínálkozik. A Szily-kastély 2000-óta pusztulásra ítélt épületét alapvetően közművelődési, esetleg kiegészítő oktatási célokra kívánjuk a jövőben használni. Három terem felújítását az ebédlő fölötti szinten már idén elkezdjük, majd a felújításokat évről évre folyamatosan végezzük el az egész épületen. Mindkét kastély-épület átépítését helyi építő mesterek, szakemberek és kisvállalkozók bevonásával képzeljük megvalósítani.

Az új iskola elkészültéig is meglévő és szorító helyhiány enyhítésére az újonnan felújított termek illetve konténer iskolatermek szolgálnak. Ez utóbbiak fokozatosan felszámolásra kerülnek, amint az állandó iskolatermek megépülnek.

Biatorbágy önkormányzata 2010 október 3-án ténylegesen kb.1 milliárd forintnyi adósságot illetve kötelezettség vállalást örökölt, ami a közel 3 milliárd főösszegű költségvetés ellenére beszűkíti a város jelenlegi pénzügyi mozgásterét. A tervezett új iskola

megépítésének pénzügyi alapjai jelenleg tehát nem állnak rendelkezésére, ennek ellenére a hiányzó iskolákat is adóssággként kezeljük, amivel a lakosságnak tartozunk. Az iskolaépítés pénzügyi alapjait alapvetően állami támogatásból és hosszú távú építési bankhitelből kívánjuk előteremteni. Biatorbágy jelenleg nem apadó, biztonságos adóbevételekkel rendelkezik, amelyekből takarékos gazdálkodással a tervezett beruházások megvalósíthatók és hosszútávon kivitelezhetőek. **Jelenleg a megvalósítás oktatási, építészeti és pénzügyi alapjainak biztosításával foglalkozunk. Ezen dolgozunk.**

OKTATÁSFEJLESZTÉS AZ ISKOLÁN BELÜL IS

A biatorbágyi iskolaépítési, oktatásfejlesztési folyamat jelenlegi szakasza megkívánja, hogy az átalakítással kapcsolatos ma már jól látható jövőbeli feladatokat két fő csoportokra bontsuk, mert ezek megoldását így átláthatóbbá, könnyebbé tehetjük.

Az egyik csoportba kerülnek az új iskola építésének, mint beruházásnak a problémái, a másik problémakörbe pedig a meglévő és növekvő létszámú iskolánk belső átalakítása, oktatási, vezetési korszerűsítése. A első csoporttal alapvetően az önkormányzat foglalkozik, de a második csoportbeli feladatokat már az iskolával, igazgatóval, igazgató helyettesekkel, magával a tantestülettel együtt célszerű elindítani és végigvinni. Célszerűnek mutatkozhat az iskolaszék felélesztése, ahol a szülők, nevelők és az önkormányzat képviselői együttműködve tehetnek megoldási javaslatokat a képviselő-testületnek.

A meglévő, egy igazgatóval irányított két iskolaépületben folyó oktatás a következő tanévben (2012/13) további tanuló csoportokkal bővül, és a tanulók elhelyezésére mindaddig csak ideiglenes megoldásaink adódnak, amíg az új iskola el nem készül.

Ahogy már említettük, ennek legoptimálisabb határideje 2013. augusztus 1. Ekkor tehát reményeink szerint három iskola-épületünk lesz!

Az iskola vezetésének, az oktatás átszervezésének tehát a közeljövőben (2-5 év) mindenképpen legalább HÁROM iskolával kell számolnia, akár a régi, akár már új épületekről lesz is szó, s ehhez meg kell kezdeni a belső szervezeti átalakítást, a megváltozó körülményekhez való folyamatos igazodást.

Ennek érdekében az önkormányzat kezdeményezi, hogy a tervezett új iskolaépítés és Pálffy Katalin oktatási szakértő által készített „Pedagógiai program 2011-2021” című elemzése alapján induljon meg az iskolán belül is az oktatásfejlesztési munka. **Ennek célja egyrészt az általános iskolában az emelt szintű oktatás feltételeinek kidolgozása és megteremtése, új tagozatok kialakítása. Másrészt pedig a felkészülés a harmadik iskola „belépését” követő kényes átstrukturizálásra, költözésekre. Az időben való felkészülés azzal az eredménnyel járhat, hogy a „költözködés idejére” belülről az iskola maga találja meg a legjobb, a legegészségesebb megoldást. Az önkormányzat kezdeményezte és vállalja egy oktatásfejlesztéssel foglalkozó igazgató-helyettes munkakörének biztosítását.**

A tagozatosodás segíthet kiegyenlíteni az iskolaépületek minősége között kétségtelenül meglévő különbségeket, „lázba hozza” az iskolát, a tanulókat, a szülőket, elindítja a pezsgést, a felkészülést a változásra. Ma még kellő idő áll rendelkezésünkre ahhoz, hogy minden résztvevő számára nyugodt legyen az átállás 2013. nyarán.

A tagozatok kialakításának első közelítésben ellentmondani látszik az az elképzelés, hogy az új iskolába az akkori felső tagozat kerüljön, a két régi iskolába pedig továbbra is az alsósok járjanak. Ebben az esetben például minden biatorbágyi gyerek előbb-utóbb járni fog a régi és az új iskolákba is. Erről a megoldásról szól alapos elemzésében Marx Árpád igazgató úr

tanulmánya. Megvizsgálandó, hogy ennél az átszervezési formánál hogyan működhetnének hatékonyan a tagozatok is. A vázolt elképzelések tovább vihetők, gazdagíthatók a legmegfelelőbb megoldás irányába.

Az oktatási szakértővel való egyeztetés alapján a következő tagozatok lehetősége merült fel, bár ez a lista korántsem kötelező és nem teljes körű:

- 1., Német nemzetiségi tagozat, intenzív német nyelvoktatással első osztálytól
- 2., Magyar hagyományok ápolására épülő oktatás, intenzív angol nyelvoktatással első osztálytól
- 3., Természetbarát (reál) tagozat, választható angol vagy német nyelvtanulással 4.-től.
- 4., Sporttagozat angol, német tanulással 4.-től
- 5., Aranyalma – magyar műveltségi tagozat, választható angol, német tanulással
- 6., Művészeti-képzőművészeti tagozat, választható angol, német nyelvtanulással

A tagozatok végső kialakulása a kezdettől még bizonyára hosszú időt vesz igénybe, ezért kell minél hamarabb elkezdni. A 2012/13-as tanévre való beiratkozásokat már a kialakult új tagozatok szerint lenne célszerű lebonyolítani. A három iskolában való elhelyezkedés pedig már úgy mehetne, hogy a kialakult tagozatok (tagozat-részek?) egyben maradvá költözhetnének. Így sok szülőben és gyerekekben felmerülő jövőbeli kételyt, aggodalmat oszlatathatnánk el mihamarabb. (tagozat, osztály, osztályfőnök, gyerekek, szülő)

Ebbe a folyamatba kell beleképzelni és megoldani a jövőben az iskolai vezetés átalakítását is. Kívánatos jövőbeni cél, hogy egy megfelelő időponttól kezdve a jelenlegi egyetlen intézmény helyett három önálló oktatási intézmény jöjjön létre három igazgatóval, a megfelelő önkormányzati koordinációval. Ez a modell bizonyára kevésbé szétszedett igazgatókat, nyugodtabb irányítást, nyugodtabb nevelőmunkát és egészséges versenyt eredményezne. Hogy az egy igazgatós irányítás helyett mikor és hogyan történhetne meg optimálisan a váltás a három igazgatós modellre, az ma még nem válaszolható meg, hiszen egyrészt előttünk áll még az oktatási intézményeik irányításának állami átalakítása, másrészt az iskolaépületeink teljes körű korszerűsítése, a tervezett új iskolák építése sem ütemezhető pontosan. Minden esetre az összetartozó osztályok, tagozatok végső rendjének kialakítása érdekében már most 2011. őszétől meg kell tennünk az első lépéseket. **Az iskolarendszer átalakítása, korszerűsítése összetett kérdéskör. Minden résztvevőtől és érintettől alázatot és tiszteletet kíván.**

Biatorbágy, 2011. augusztus 22.

Tisztelettel

Szakadáti László
alpolgármester

Határozati javaslat

Biatorbágy Város Önkormányzata Képviselő-testületének
/2011. (.....) Öh. sz. határozata

Biatorbágy Város Oktatásfejlesztési koncepciójával összefüggő kérdésekről Oktatásszakmai fejlesztési lehetőségek

Biatorbágy Város Képviselő-testülete az oktatásfejlesztési koncepció oktatás-szakmai előkészítését kezdi meg.

Biatorbágy Város Képviselő-testülete támogatja az általános iskolában az emelt szintű oktatás feltételeinek kidolgozását és új tagozatok kialakítását. Az ehhez kapcsolódó előkészítő munkához szükséges az általános iskolán belüli szakmai fórumok (munkaközösségek, nevelőtestület), oktatásfejlesztési, oktatásszervezési javaslatok kidolgozásának megkezdése.

Felelős: iskolaigazgató

Határidő: 2011. november 30.

Tarjáni István s.k.
polgármester

dr. Kovács András s.k.
jegyző

Biatorbágy Város Önkormányzatának

oktatásfejlesztési koncepciója

2011-2021

A közoktatási intézmények működését meghatározó demográfiai helyzet

Az elmúlt évtizedben Biatorbágy város fejlődése olyan demográfiai folyamatokat generált, amelynek hatásai legalább két évtizedre meghatározzák a humán közszolgáltatások, benne a közoktatás fejlesztési igényeit.

A tervezéshez kiindulópontunk a 2021-ig szóló demográfiai előrejelzés, amely hat évvel ezelőtt készült, és bár időközben a pénzügyi, gazdasági folyamatok markánsan megváltoztak, előrejelzései eddig teljesen reálisnak bizonyultak. Ez a dokumentum a lakosság, ezen belül az iskoláztatás szempontjából releváns korcsoport egyenletes növekedésével számol a vizsgált időszakban:

*A 0-2 éves népesség a bölcsődés korosztály. Létszáma a **közepes** előreszámítási változat szerint 2005-től 2021-ig 149 fővel, 40 százalékkal emelkedik.*

A 3-5 évesek, tehát az óvodáskorúak száma 221 fővel, 62 százalékkal lesz nagyobb.

A 6-9 éves alsó tagozatosok szám a 2005. évi 421 főről várhatóan 826 főre növekszik 2021-ig.

A 10-13 éves felső tagozatosok jelenleg 435-en vannak és létszámuk 863-ra gyarapodik a tízes évek végére.

A középiskolás korosztályokba tartozók 409 fős létszáma 875 főre ugrik.

A felsőoktatás életkori csoportjába tartozók, 18-22 évesek 480-an vannak, és létszámuk 986-nak várható 2021-ben.

Elmondható, hogy az iskolázó korosztályokba tartozók létszáma megkétszereződik a következő időszakban.

Összességében az iskolázás szempontjából releváns korcsoportok jelentős létszámnövekedése látszik az előreszámításból. Az óvodáskorúaknál 200-250 fős, az általános iskola alsó és felső tagozatánál 400-450 fős, a középiskolás korosztálynál 450-

*500 fős emelkedésre kell számítani, amennyiben a folytatódó erőteljes bevándorlás hipotézise megvalósul a következő időszakban.*¹

Biatorbágy növekedése az országos folyamatokon kívül nagy mértékben függ szűkebb környezete, a Zsámbéki-medence fejlődésétől, tehát olyan külső bizonytalansági tényezők befolyásolják, amelyek óvatosságra intenek a tervezésben.

A gyermeklétszám emelkedés először az óvodában eredményezett zsúfoltságot, amelyet a meglévő épületek bővítésével, később új óvoda építésével, majd konténerek bérlésével enyhített a fenntartó. Míg 1990-ben három épületben, összesen 9 óvodai csoport volt a településen, a 2010/2011-es nevelési évben öt feladat-ellátási helyen 22 csoportban 547 gyermekről gondoskodott a város, miközben a 3-5 évesek száma 620 fő volt. Ez azt jelenti, hogy valamennyi, ötödik életévét betöltött jelentkezőt tudja fogadni az óvoda, illetve minden olyan kisgyermek, akinek a körülményei indokolják, felvételt nyer, de nem jár valamennyi gyermek Biatorbágyon óvodába.²

Az elkövetkező két évben népes korosztály éri el a tankötelezettségi kort, így a helyükre felvehető gyermekek száma is emelkedhet. Amennyiben jogszabály nem írja elő azt, hogy minden, harmadik életévét betöltött gyermeknek kötelező óvodába járnia, két-három évig elegendő lesz a jelenlegi óvodai kapacitás. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a születések számában van egy kis megtorpanás: míg 2004-2006 között folyamatos az emelkedés, 2007-ben és 2008-ban jelentős a visszaesés. 2009-ben ismét van egy megugrás, de 2010-ben ezt újabb visszaesés követi. Nem tudjuk továbbá, hogy a pénzügyi, gazdasági válság hosszabb távon milyen hatással lesz a gyermekvállalásra, illetve az ingatlanvásárlásokra.³

Óvoda

Egy olyan fiatal város esetében, mint Biatorbágy, kiemelt jelentőségű a gyermekintézmények fejlesztése, méltó működtetése. A Benedek Elek Óvoda kiegyensúlyozott, magas szakmai színvonalon működő intézmény. Nem kevés feladatot jelent az eddigi eredmények megtartása, az épületek állagmegóvása, az amortizálódó eszközök cseréje, a nevelőtestület szakmai fejlődésének, továbbképzésének biztosítása.

¹ Hablicsek László-Földházi Erzsébet: A Budaörsi Kistérség demográfiai és iskolázottsági előreszámítása 2021-ig. Aktív Társadalom Alapítvány 2005. 32. oldal

² A Benedek Elek Óvoda vezetőjének, Palovics Teréznek a közlése nyomán

³ Az óvoda és a hivatal adatai alapján

Az elkövetkező évtized elodázhatatlan feladata a konténeróvoda kiváltása, és a zsúfoltság csökkentése érdekében a férőhelyek számának növelése. Az önkormányzat jelenlegi helyzetében, a többi megoldásra váró feladat ismeretében szorgalmazni kell *nem önkormányzati fenntartó* bevonását az óvodai feladatok ellátásába, illetve pályázati vagy más központi forrás megszerzésére. Reális célként azt lehet megjelölni, hogy az évtized második felében a Legóvár Óvoda végleges elhelyezést nyer, valamint két csoporttal bővül az óvodai kapacitás a városban.

Iskola

A Nyugati Lakópark megépülésének hatása már érzékelhető az általános iskolában is. Ezelőtt három évvel kellett először hat párhuzamos osztályt indítani az első évfolyamon, a korábbi négy helyett, és ez a tendencia azóta is tart. A Benedek Elek Óvoda adatai valamint a születések száma együttesen adnak információt a következő években iskolába kerülő diákok számának alakulásáról:

	1 éves	2 éves	3 éves	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves
Születések	20	20	20	20	20	20	20
száma:	09	08	07	06	05	04	03
	21	17	19	24	19	19	17
	1	8	4	5	1	0	0
Vadvirág Óvoda			9	36	27	30	0
Pitypang Óvoda			13	24	20	12	0
Csicsergő Óvoda			29	50	50	24	0
Meserét Óvoda			27	54	48	30	1
Legóvár Óvoda			9	29	5	17	3
Összesen:			87	3	19	15	11
				3	0	3	4

(Forrás: Benedek Elek Óvoda, OSA 2010.)

1.táblázat

A fenti adatok alapján a következő két évben növelni kell az első évfolyamok csoportjainak számát, 2012-ben egy, 2013-ban az ideihez képest –valószínűleg - két osztállyal. Ha a felsőbb évfolyamokon nem kerül sor összevonásra, 2020-ra összesen 64 tanulócsoporthoz lesz az általános iskolában.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Ö
2011/2012	6	6	6	4	4	4	4	4	38
2012/2013	7	6	6	6	4	4	4	4	41
2013/2014	8	7	6	6	6	4	4	4	45
2014/2015	8	8	7	6	6	6	4	4	49
2015/2016	8	8	8	7	6	6	6	4	53
2016/2017	8	8	8	8	7	6	6	6	57
2017/2018	8	8	8	8	8	7	6	6	59
2018/2019	8	8	8	8	8	8	7	6	61
2019/2020	8	8	8	8	8	8	8	7	63
2020/2021	8	8	8	8	8	8	8	8	64

2. táblázat

Ma még sokan nem Biatorbágyon végzik alapfokú tanulmányaikat, de ha felépül egy új, korszerű iskola, s a meglévők is átépítésre, felújításra kerülnek, feltételezhetően több tanuló fogja választani a helyi iskolát. Ha a város tovább fejlődik, és még egy osztállyal bővül az első évfolyam, akkor 2028-ig 72-re bővíthet a tanulócsoporthoz az általános iskola 1-8 évfolyamán. Ezt a tényt érdemes annak tudatában megszívelni, hogy, az általános iskola 2011. április 3-ai adatai szerint a tanköteles kort idén betöltő gyermekek száma a városban 236 fő volt, akiknek a felvételéhez 9 első osztályt kellett volna indítani. Ha ez bekövetkezne, akkor két új iskola építése válna szükségessé.

Ebben a ciklusban biztos, hogy megváltozik az önkormányzati törvény, a közoktatási törvény és az oktatási feladatok finanszírozási rendszere. A változás *iránya* sejthető csupán. A kiszivárgó információkból az látszik kirajzolódni, hogy az infrastruktúra biztosítása, fenntartása önkormányzati feladat marad. Azt viszont, hogy milyen iskolaépületekre lesz szükség, az határozza meg, hogy milyen képzési kínálatot szeretne biztosítani a város a felnövekvő nemzedékek számára. Többféle megoldás lehetséges:

- általános iskolai oktatás emelt szintű képzés nélkül
- általános iskolai oktatás egy vagy több emelt szintű képzéssel, esetleg sportiskola
- nem integrálható SNI tanulók oktatása, nevelése, esetleg térségi szerepvállalással
- középfokú szakképzés
- felsőfokú szakképzés

- gimnáziumi képzés 4 évfolyammal, esetleg nyelvi előkészítő osztállyal 0. évfolyamon
- 6 vagy 8 évfolyamos tehetséggondozó középiskola 1 vagy 2 párhuzamos osztállyal

Bár korainak tűnik a felvetés, de az sem elhanyagolható kérdés, hogy milyen szervezeti formában fognak működni az iskolák. Lehetséges három vagy négy teljesen önálló intézményt létrehozni, de bizonyos érvek szólnak az integrált szervezet mellett is. Léteznek példák jól működő, többféle közoktatási, közművelődési és szociális intézményegységeket is magukba foglaló hatalmas intézményekre. Ez a forma nem biztos, hogy kizárja a családiás, közösségteremtő iskola megvalósulását. Ebből a szempontból inkább a szervezeti, vezetési kultúra, az igazgató személyes értékrendje a meghatározó.

A megépülő kapacitás, a szaktantermek kihasználtsága és a humán erőforrás szempontjából fontos megvizsgálni azt is, hogy egy 16 osztályos iskola milyen működést tesz lehetővé:

A fizika-kémia szakterem, iskolánként heti 5x6, azaz 30 szakóra megtartását teszi lehetővé méltó körülmények között. Az építészeti döntés-előkészítő tanulmány helyiségi-igény táblázatában heti 12 órányi, azaz 40 %-os kihasználtsággal szerepel ez a szakterem. Az informatika szakterem mutatója ennél alacsonyabb, heti 10 óra, 30%. A táncterem és gyakorlati foglalkozások műhelyei is csak 16 órában működnének szaktermi funkciójukban. A 16 osztályos iskolákban az alacsony óraszámú szaktárgyak munkaerő-gazdálkodási problémát is felvetnek, hiszen egy fizika-kémia szakos tanárnak csak a kötelező óraszám 72%-a erejéig biztosítható szakóra. E két szempont alapján érdemes megfontolni a 24 osztályos iskolai egységek létrehozását, persze annak szem előtt tartásával, hogy minden iskola egy önálló univerzum a maga közösségi értékeivel. *Az önkormányzat felelőssége viszont, hogy hosszú távon fenntartható, finanszírozható rendszert hozzon létre.*

A kapacitástervezés szempontjából lényeges eldönteni azt is, hogy kíván-e a város szegregált gyógypedagógiai osztályokat működtetni, illetve azt, hogy milyen középfokú képzést szeretne nyújtani, melyik évtől, és mely tanulói körnek. Inkább a szakképzést vagy a tehetséggondozó gimnáziumi képzést preferálja, esetleg mindkettőt szívesen vállalja, és képes is fenntartani hosszú távon. Ugyanis mindhárom feladat (SNI, szakképzés, gimnáziumi képzés) tanteremszám növekedést generál:

TANULÓCSOPORTOK																			
	Általános Iskola									Szakképzés			Gimnázium					SNI	Ö
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Ö	9.	10.	11.	0.	9.	10.	11.	12.		
2011/2012	6	6	6	4	4	4	4	4	38	0	0	0	0	0	0	0	0	4	38
2012/2013	7	6	6	6	4	4	4	4	41	0	0	0	0	0	0	0	0	4	41
2013/2014	8	7	6	6	6	4	4	4	45	0	0	0	0	0	0	0	0	4	45
2014/2015	8	8	7	6	6	6	4	4	49	0	0	0	0	0	0	0	0	4	49
2015/2016	8	8	8	7	6	6	6	4	53	0	0	0	0	0	0	0	0	4	53
2016/2017	8	8	8	8	7	6	6	6	57	0	0	0	0	0	0	0	0	4	57
2017/2018	8	8	8	8	8	7	6	6	59	0	0	0	0	0	0	0	0	4	59
2018/2019	8	8	8	8	8	8	7	6	61	1	0	0	1	0	0	0	0	4	63
2019/2020	8	8	8	8	8	8	8	7	63	1	1	0	1	2	0	0	0	4	68
2020/2021	8	8	8	8	8	8	8	8	64	1	1	1	1	2	2	0	0	4	72
2021/2022	9	8	8	8	8	8	8	8	65	1	1	1	1	2	2	2	0	4	75
2022/2023	9	9	8	8	8	8	8	8	66	1	1	1	1	2	2	2	2	4	78
2023/2024	9	9	9	8	8	8	8	8	67	1	1	1	1	2	2	2	2	4	79
2024/2025	9	9	9	9	8	8	8	8	68	1	1	1	1	2	2	2	2	4	80
2025/2026	9	9	9	9	9	8	8	8	69	1	1	1	1	2	2	2	2	4	81
2026/2027	9	9	9	9	9	9	8	8	70	1	1	1	1	2	2	2	2	4	82
2027/2028	9	9	9	9	9	9	9	8	71	1	1	1	1	2	2	2	2	4	83
2028/2029	9	9	9	9	9	9	9	9	72	1	1	1	1	2	2	2	2	4	84

3. táblázat

Kérdés, hogy a lakosság igényeit magas színvonalon kielégíteni képes középfokú képzés elindításával lehet-e várni 2018-ig, amikorra elkészül az új 16 tantermes iskola és várhatóan befejeződik a két régi iskola felújítása is. Annak eldöntésében, hogy legyen-e, mikortól legyen középfokú képzés, és melyik változata, érdemes megkérdezni a családokat is.

Szakmai fejlesztés

Az iskolát nem csak a maga fizikai valójában, de szellemi értelemben is fel kell építeni, illetve tovább kell építeni a meglévő hagyományok talaján. A tágabb környezetben és a városban zajló változások új igényeket hoztak felszínre, új típusú munkahelyek jöttek létre pl. az ipari parkokban és megváltozott a családok iskolával szemben támasztott elvárása. Az elmúlt évtizedben rengeteg szakmai újdonság megjelent az iskola világában, amelynek tapasztalatai már kirajzolják a megtartásra érdemes elemeket.

A 2013/14-es tanévtől kezdve várhatóan nyolc osztály fog működni évfolyamonként az általános iskolában, ami lehetőséget biztosít emelt szintű képzések széles palettájának biztosítására. Mivel ezek személyi és tárgyi feltételeinek megteremtése több évet vesz igénybe és befolyásolja az építészeti tervezőmunkát is, már a 2011/2012-es tanévben el kell végezni a pedagógiai program módosítását.

Biatorbágy Város Önkormányzata a közoktatási feladat-ellátás kötelezettjeként a felnövekvő nemzedék iránt érzett felelőssége alapján - a minden tanulónak biztosított alapszolgáltatások mellett- többszolgáltatásként biztosítani kívánja az emelt szintű képzést az alábbi területeken:

idegennyelv

művészetek-kézművesség

sport

matematika-informatika

természettudomány

Aranyalma - hagyományápolás

A városban kiemelkedően magas színvonalon működő német nemzetiségi oktatás mellett szükség van az angol nyelvi képzésre is, mert a nyelvismeret elengedhetetlen feltétele a munka világában való boldogulásnak nem csak a diplomások körében, de már a szakmunkások esetében is. Az idegen nyelvet magasabb heti óraszámokban tanulók számára biztosítani kívánjuk a magyar hagyományok ápolását is.

A művészeti nevelés és a sport személyiségfejlesztő, tehetség-kibontakoztató jellege révén megakadályozza a verbális tanulásban kevésbé sikeres gyermekek leszakadását és a magatartási devianciák kialakulását. A művészetekkel és sporttal rendszeresen foglalkozó fiatalok tanulmányi eredménye a transzfer hatásnak köszönhetően jobb, a hasonló képességekkel rendelkező, de ezeken tevékenységeket nem űző társaikénál. A kézművesség, a fűrés-faragás nem csak a mindennapi életben hasznosítható gyakorlati képességeket fejleszt, hanem ezen túl segít a szakmaválasztásban is, így csökkenthető a sikertelen pályaválasztásból adódó későbbi nehéz élethelyzetek kialakulásának kockázata. A régi fogalmak szerinti „reál tagozatos” képzés azoknak a családoknak az igényeit kívánja kielégíteni, akiknek a gyermeke inkább a természettudományokra fogékony, illetve akik ezeknek a tárgyaknak a tanulásához otthonról is kapnak támogatást. Biatorbágy természeti adottságai lehetővé teszik, hogy a tanulók az iskola falain kívül, közvetlenül tanulmányozzák az élővilágot, majd a tapasztalatokat tantárgyi tudássá szervezzék.

Az informatika átszövi életünk minden területét. Így azok, akik nem csak felhasználóként akarják használni az eszközöket, de érteni kívánják azok működését, előállítását, javítását, vagy kifejezetten a programok írása után érdeklődnek, biztos megélhetésre számíthatnak, ha ezen a területen szereznek képesítést. Az alapokat pedig megtanulhatják egy, a matematikát és az informatikát kiemelt óraszámú biztosító képzési formában.

Végül, de nem utolsó sorban az egészséges lelkiületű új nemzedék felnevelkedéséhez kiemelten szükségesnek tartjuk a magyar hagyományápolást a középpontba helyező oktatási-nevelési program megvalósítását, amelynek kisugárzása átítatja a többi képzési formában tanuló diákokat is. Ehhez az Aranyalma Egyesület programja lehet irányadó.

Alapfokú művészetoktatás

Az alapfokú művészetoktatás fontosságát azzal ismeri el Biatorbágy Város Önkormányzata, hogy nem kötelező feladatként vállalja annak intézményes ellátását zeneművészet, táncművészet és képzőművészet művészeti ágakban. A művészeti képzésben résztvevők száma – több éves tapasztalat szerint- teljes mértékben összefügg az általános iskolában tanulók létszámával, ezért az általános iskola fejlődése maga után vonja a művészeti alapképzés iránti érdeklődés növekedését is. A művészeti iskola működésének sajátossága, hogy részben speciális termeket igényel (táncterem, előadóterem, raktárak), ugyanakkor a kisdíjakok oktatása saját általános iskolájukhoz kötött, ezért valamennyi iskolaépületben kell, hogy rendelkezzen önálló termekkel és az általános iskolával közösen használt tantermi kapacitással is. A tanulólétszám emelkedéséből fakadó növendékszám emelkedés mellett a PMAMI gyarapodni fog azáltal is, ha az általános iskolások Biatorbágyon maradnak a nyolcadik osztály végéig, illetve, ha egy részük a helyi középfokú oktatás részese lesz. Tehát az általános iskola fejlesztésének és a középfokú képzés bevezetésének együttes hatása jelentkezni fog az alapfokú művészetoktatás intézményében is, annak infrastrukturális és humán erőforrás igényével. Hosszú távon szükséges a PMAMI számára egy önálló épületet is biztosítani.

Az általános iskolában több évre visszanyúló múltja, hagyománya van a többi tanulóval azonos iskolai osztályban részt vevő sajátos nevelési igényű tanulók ellátásának, valamint elég magas a gyógytestnevelésben részt vevő tanulók száma (a 2010/2011-es tanévben 91 fő az október 1-jei statisztika szerint). Ennek alapján érdemes létrehozni az egységes pedagógiai szakszolgálatot, amelyben a logopédusok, fejlesztő pedagógusok és a gyógytestnevelők lennének foglalkoztatva. Egy egységes szakszolgálati

intézmény a jelenlegi pedagóguslétszám bővítése nélkül el tudja látni az óvodát és az általános iskolát, s az önkormányzat igénybe veheti a szakszolgálati alapszolgálatát. A későbbiekben összefogva a környező kistérségekkel, akár mikrotérségi megállapodás, akár kistérségi együttműködés keretében szolgáltatást nyújthat más településeknek, a kistérségi kiegészítő normatíva igénybevételével. Az egységes szakszolgálati intézmény tevékenységének nagy részét a jelenleg is funkcionáló kezelő helyeken végzi, de emellett rendelkeznie kell egy önálló székhellyel, és a szakszolgálati rendeletben foglalt helyiségekkel, eszközökkel és felszereléssel.

Az oktatási helyszínek megközelítéséhez a jelenlegi közösségi közlekedési hálózat nem elegendő, s a tervezett fejlesztések után még nagyobb lesz az igény arra, hogy a gyerekek, szülők és pedagógusok gyorsan és biztonságosan közlekedhessenek a lakóhelyük és a különböző intézmények között. E cél érdekében vagy a jelenlegi hálózatot kell bővíteni, vagy speciális iskolabuszt kell üzembe állítani. Az iskolabuszok üzemeltetése szigorú szabályokhoz kötött, ezért mindenképpen meg kell vizsgálni a két változat pénzügyi tartalmát.

Ha csak a kötelező alapfeladat ellátására szorítkozik a város, akkor egy db. 16 tantermes, új iskola felépítése és a meglévők felújítása 48 osztályterem + 18 szakterem működtetését teszi lehetővé. Ebben az esetben minimum 48, maximum 66 általános iskolai osztály fér el a három iskolaépületben. A várható tanulólétszámot tekintve ez megfelel az 1. sz. táblázat szerinti állapotnak és a 2021-re szóló demográfiai előrejelzésnek. Ennek a megoldásnak hátránya a középfokú képzés bevezetésének esetleg bizonytalan időre történő eltolása, valamint a nem integrálható SNI tanulók oktatásának megszüntetése. A jelenlegi jogszabályok szerint egyik sem települési szintű feladat. Hátrányt jelent továbbá a szaktermek osztályteremként történő használata, amit némiképp ellensúlyozhat a teljes körű informatikai hálózat kialakítása valamennyi tanteremben.

A megvalósítás három szakaszból áll:

Egy 16 tantermes iskola tervezése, építése	2011-2014
Sándor kastély felújítása	2015-2016
Torbágyi épület felújítása	2016-2017

4. táblázat

A projekt eredményeképpen három kiválóan felszerelt, korszerű, a teljes általános iskolai korosztályt fogadni képes intézmény jön létre. A megvalósulás időtartama 5-6 év. Az így kialakult iskolarendszer hosszú távon biztonsággal fenntartható mind az üzemeltetés, mind a humán erőforrást tekintve. Ez a változat akkor lehet sikeres, ha a város le tudja lassítani a lakosság szám növekedését.

Ha az oktatás minősége és a majdani többletfeladatok ellátása érdekében a város két új 16 tantermes iskola felépítésére vállalkozik a meglévő két épület felújítása mellett, de egyelőre csak az általános iskolai feladatokat látja el, akkor a szaktermek eredeti funkciójának megtartásával egy szellős rendszert hoz létre. A 64 tanterem és a 24 szakterem a megfelelő szakmai minőség hozzárendelésével kiváló színvonalú alapfokú oktatást biztosíthat, ami alapja lehet a középfokú képzés bevezetésének. Az, hogy mekkora infrastruktúra igénye lesz a középfokú képzésnek, attól függ, mekkora lakossági igényt szeretne kielégíteni a város.

A megvalósítás időtartama lehet azonos az előző változatéval, amennyiben egy projektként lehet forrást teremteni két új iskola felépítésére és a két régi épület felújítására. Ez azonban feltételezi, hogy a város rövid távon tud nagy anyagi erőket mozgósítani, illetve hosszú távon képes négy intézményt fenntartani. Ez függ attól is, hogy a fenntartás legnagyobb hányadát kitevő személyi juttatásokat az állam vagy az önkormányzat fogja állni a jövőben. Ha nem egy projektben gondolkodunk, a megvalósítás ideje 10 év, de kérdéses, hogy egy még vissza nem fizetett hitel futamideje alatt lehet-e újabbat felvenni.

Kockázatelemzés

	Kockázat	Lehetséges intézkedés
1.	A demográfiai folyamat lelassul, az igényekhez képest túl nagy kapacitás jön létre egy 16 osztályos iskola felépítésével	A fölösleges kapacitást a közoktatás egyéb feladataira lehet használni (pl. alapfokú művészetoktatás, pedagógiai szakszolgálat)
2.	Forráshiány miatt túl kevés kapacitás jön létre, (csak egy általános iskola épül)	Nem önkormányzati fenntartó iskolaépítési szándékának támogatása, középfokú képzés elindításának elhalasztása
3.	Nem lesz külső forrás az oktatási intézményrendszer fejlesztésére	A Szily kastélyban a régi tantermek felújítása, konténer osztályok további bérlése, a működés fenntartása mellett a

		jelenlegi épületek folyamatos felújítása
4.	Az általános iskola nem lesz elég vonzó, a kihasználtság nem javul	Az iskola szakmai munkájának javítása
5.	Jogszáály erejénél fogva kötelező lesz minden kisgyermeket 3 éves kortól óvodába íratni	Bővíteni kell az óvodai férőhelyeket
6.	Nem lesz forrás az óvodai férőhelyek bővítésére	Támogatni kell a nem önkormányzati fenntartók óvodaépítési szándékát

Fejlesztési terv

1. Biatorbágy Város Önkormányzata függetlenül attól, hogy a kötelező közoktatási feladatainak saját intézmény fenntartásával tesz-e eleget, gondoskodni kíván a jelenleg működő intézmények infrastruktúrájának fejlesztéséről.
2. Az óvodai ellátás területén vállalja a konténerekben működő Legóvár Óvoda végleges elhelyezését. Támogatja nem önkormányzati fenntartók óvodaépítési szándékát. Ha a gyermeklétszám növekedése vagy a jogszabályok előírása miatt szükséges, önerőből bővíti a férőhelyeket.
3. Az általános iskolai ellátás mennyiségi és minőségi javítása érdekében vállalja egy 16 tantermes új iskola felépítését, ezt követően a Sándor-Metternich kastélyban működő iskola és a torbágyi iskola 16 tantermes iskolává való bővítését és felújítását, a torbágyi iskola udvarán elhelyezett konténerek megszüntetését. Így a városban három iskola jön létre, melyek szervezetileg önállóak és sajátos arculattal, képzési kínálattal rendelkeznek. Az építkezések idejére a Szily kastélyban kialakít 8 tantermet, amelyeket a későbbiekben is közoktatási célra kíván felhasználni. Az önkormányzat támogatja más fenntartók iskola alapítási és építési szándékát.
4. A minőségi közoktatási hozzáférés jogának biztosítása érdekében a fenntartó kiemelt figyelmet fordít az oktatási intézményekben folyó szakmai munkára.
5. Az általános iskolai feladatok magas színvonalú, maradéktalan ellátására alapozva Biatorbágy Város Önkormányzata hosszú távon meg kívánja

- teremteni a középfokú képzés feltételeit, első sorban a szakképzés iránt érdeklődő tanulók számára.
6. A város a továbbiakban nem kívánja ellátni a többi tanulóval együtt nem nevelhető-oktatható sajátos nevelési igényű tanulókat. Ellátásuk érdekében tárgyalásokat kezdeményez a környező településekkel és a Budaörsi Kistérség Többcélú Társulásával a közös feladat-ellátás megszervezése érdekében.
 7. Az Pászti Miklós Alapfokú Művészetoktatási Intézmény helyiségigényeit együtt kezeli az általános iskola építésével. A képzéshez szükséges önálló termeket mind a három iskolaépület tervei tartalmazzák. Hosszú távú cél ezen kívül egy önálló épület kialakítása valamely önkormányzati ingatlanban.
 8. A Pászti Miklós Alapfokú Művészetoktatási Intézmény jelenlegi képzési kínálatát a város az elkövetkező ö esztendőben nem kívánja bővíteni, továbbra is zeneművészeti, képzőművészeti és táncművészeti ágakban biztosítja az alapfokú művészeti képzést.
 9. Biatorbágy Város Önkormányzata kötelezettséget vállal arra, hogy az intézmény növendékeinek létszámát az általános iskola mindenkori tanulólétszámának függvényében engedélyezi oly módon, hogy az általános iskolában tanulók legalább 10 %-a számára elérhető legyen az alapfokú művészetoktatás.
 10. A szakmai eredményesség és a pénzügyi hatékonyság együttes érvényesülése érdekében Biatorbágy Város Önkormányzata a logopédiai, gyógytestnevelési és fejlesztőpedagógiai szakszolgálati feladatok ellátására egységes szakszolgálati intézményt hoz létre.
 11. A város különböző pontjain létesülő közoktatási intézmények jobb megközelíthetőségét a helyi közösségi közlekedés fejlesztésével vagy iskolabusz üzemeltetésével biztosítja.
 12. A szülők és a lakosság széles rétegeinek tájékoztatása érdekében kiadvány készül, amely évről-évre megújuló tájékoztatást nyújt az óvodák, iskolák kínálatáról, a beiratkozással kapcsolatos tudnivalókról, a jogorvoslati lehetőségekről, ezen kívül tartalmazza az óvodai neveléssel, iskolai oktatással, egészségügyi és szociális szolgáltatásokkal, sportolási és művelődési lehetőségekkel kapcsolatos egyéb információkat.

A feladatok ütemezését, a végrehajtás módját, a felelős személyeket és szervezeteket valamint a határidőket a közoktatási intézkedési terv tartalmazza.

Kommunikációs terv

A legoptimistább számítás szerint is öt-tíz éves folyamat a város közoktatási infrastruktúrájának fejlesztése. Ez alatt az időszak alatt, bár jelentős mérföldköveket ér el az önkormányzat, a rendszer használóinak hosszabb-rövidebb ideig tartó kellemetlenségeket kell átélniük. Éppen ezért nagyon fontos bevonni mind a pedagógusokat, mind a szülőket, tanulókat a folyamatok tervezésébe és az egyes építési szakaszok lezárulásának értékelésébe. A város egész közvéleményét is tájékoztatni kell, hiszen az építkezések olykor megzavarhatják a mindennapi megszokott életüket, illetve a lakosság megértését kell kérni, ha esetleg a közösség számára szintén fontos beruházás késedelmet szenved az iskolaépítés prioritása miatt. A kommunikáció egyes célcsoportjai:

- A közoktatási intézmények dolgozói, a szülők és a tanulók
- A képviselő-testület, a külsős bizottsági tagok és a polgármesteri hivatal munkatársai
- Az egészségügyi és szociális intézmények vezetői, dolgozói
- A helyi média munkatársai
- Valamennyi biatorbágyi polgár

A kommunikáció ütemezése:

Előkészítő szakasz

Az iskolában dolgozó vezetők, pedagógusok és technikai dolgozók közvetlenül érintettek a változásokban. Számukra teljes körű információt kell nyújtani a tervekről és a megvalósulás közben várható nehézségekről, az egyes alternatívákról. Javaslataik, véleményük fontos információkat nyújthatnak a tervezés időszakában. Ha érzik a közvetlen részvételüket a folyamatban, nagyobb lesz az együttműködési készségük a megvalósítás szakaszában.

Az iskolát használó szülők és diákok részére az őket közvetlenül érintő rövid távú változásokról kell mélyrehatóan tájékoztatni.

Az óvoda vezetője és pedagógusai a szülői értekezletek alkalmával adhatnak előzetes információkat az iskola helyzetéről már a legfiatalabb korosztály számára, hiszen a mai óvodások lesznek az első haszonélvezői az új iskola felépülésének.

Hasonlóan partner kell legyen a PMAMI igazgatója, hiszen a tanítványok köre azonos az iskoláéval, s az intézmény működését közvetlenül befolyásolja az iskolaépítés.

Már az előkészítés során célszerű a város teljes szakmai közvéleményének átfogó információt nyújtani annak érdekében, hogy mindenki hivatalból értesüljön a tervekről és ne szóbeszéd útján, esetleg eltorzult információmorzsákból próbáljanak képest alkotni a történésekről.

Valamennyi önkormányzati képviselő és külsős bizottsági tag, valamint a polgármesteri hivatal munkatársai olyan hivatalos személyek, akiket joggal kérdez meg a lakosság, ezért nekik is hiteles információval kell rendelkezniük, s át kell érezni annak felelősségét, hogy csak a hivatalos álláspontot képviselhetik és csak valós tények alapján adhatnak információt az embereknek.

A véleményalkotásban és a közhangulat alakításában nagy szerepe van a helyi médiának, ezért őket is közvetlenül kell tájékoztatni a projektről.

Az információk fő birtokosai a polgármester és helyettese, a jegyző és helyettese, az oktatási bizottság és a pénzügyi bizottság elnöke, az iskola igazgatója. Mindenképpen kell egy személyes találkozó valamennyi célcsoporttal, s erre építhetők a későbbi tájékoztatási formák, úgy mint hivatalos levelek, szakmai értekezletek, írott és elektronikus sajtó, a város és az intézmények web oldala, stb.

Döntés

A képviselő-testület döntéséről a közvetlen érdekelteket (pedagógusok, szülők) a szokásostól eltérően személyes hangú tájékoztatásban kell részesíteni, jelezve, hogy az iskolában folyó szakmai munka már az új helyzetre való felkészülés jegyében zajlik. A siker záloga, hogy a döntés mögé a városvezetés felsorakozzon, s kételyek, bizonytalanságok nélkül elkezdődhessék az építkezés folyamata mind fizikai, mind szellemi értelemben.

Megvalósítás

A megvalósítás fontosabb mérföldköveinél, legyen az akár építészeti tervezés, forrásteremtés, közbeszerzés, kivitelezés megkezdése, az osztályok elhelyezése, stb. rövid, lényegre törő információkat kell biztosítani a város szokásos kommunikációs csatornáin. Az új tanévek előkészítése során, még az első osztályosok beiratkozása előtt az érintett gyermekek szüleinek egy alapos ismertetést kell adni, amely megnyugtatja őket, hogy a változások közepette is biztonságos, nyugodt légkörben kezdhetik meg

tanulóiraikat a gyermekek. Az elkészült kiviteli tervek megtekintését lehetővé kell tenni a város lakosságának. A 2012. szeptember 1-jére elkészülő új tantermek átadásának városi szintű ünnepélyes keretet kell biztosítani.

Befejezés

Az iskolafejlesztési projekt igazi befejezése a harmadik iskolaépület felújításának végeztével lesz, de érzelmi, hangulati oldalát tekintve az új 16 tantermes iskola átadása kapcsán válik átélhetővé a változás. Ezért ennek az eseménynek érdemes a legnagyobb nyilvánosságot kapnia. Az iskolabezárások után méltán számíthat megyei, sőt országos érdeklődésre egy új iskola avatása.

Készítette Ihászné Pálfi Katalin, közoktatás szakértő

Biatorbágy iskoláiról

Készítette: Marx Árpád

2011. augusztus 10.

Bevezetés

Biatorbágyi oktatása komoly változások előtt áll. Az elkerülhetlenné vált infrastrukturális fejlesztés szükségessé tette az oktatás szervezésének átgondolását. Ezt az építkezések megkezdése előtt időben kell elvégezni, mivel kihatása lehet a megvalósítandó épületek szerkezetére is.

A jelenlegi lehetőségek szerint ideális esetben 2 év múlva készülhet el az új iskolaépület, ennyi idő áll rendelkezésünkre ahhoz, hogy a jövő iskolaszervezetét, de legalább a kiindulási állapotot pontosan megtervezzük. Az oktatási szerkezet átalakítása szempontjából kényelmes helyzetben vagyunk, a két év elegendőnek tűnik arra, hogy az elképzelések letisztuljanak. Lesz idő arra is, hogy a terveket a felhasználók széles körével megismertessük, a tervezésbe bevonjuk őket, és a széleskörű konszenzussal elkészült terveket elfogadtassuk. Időben elkészülhetnek a szükséges dokumentumok (pedagógiai programok, tantervek, szabályzatok, stb.) Az építkezés lezárására kész helyzet teremődik, ennek nyomán elkerülhetővé válnak az ilyen esetben előálló konfliktusok (ki, hova, és az ehhez kapcsolódó sok miért). Nem figyelmen kívül hagyható az sem, hogy az áldatlan állapotok miatt elégedetlenkedő szülők folyamatosan foglalkozhatnak a témával, de legalább érzékelhetik, hogy az ügy folyamatban van, „látszik az alagút vége”.

A változatok

Bármilyen szerkezet felé mozdul a biatorbágyi oktatás, a cél alapvetően a színvonal emelése, a versenyképesség és későbbiekben a középiskolai oktatás megvalósítása kell, hogy legyen.

A tervezés során néhány fontos paramétert szem előtt kell tartani. Ezek:

- Idő
- Pénz
- Szülői elvárások, igények
- Pedagógusok elvárásai
- Képviselők elvárásai

Vegyük sorra a paramétereket

Az **időről** nincs mit elmélkedni, 20 év késésben vagyunk.

A **pénz** kevés. Ez óvatosságra int, az optimizmus a tervezést zsákutcába terelheti. Számolni kell azzal is, hogy a befolyó összegek csak kisebb fejlesztéseket tesznek lehetővé, így az elképzelések megvalósulása időben kitolódhat.

A **szülői elvárások** az iskolával kapcsolatban:

- legyen családi (nem túl nagy),
- legyen közel a lakóhelyhez,
- legyen a légkör nyugodt, barátságos,
- az oktatás legyen színvonalas, versenyképes,
- és persze sok más, amit a pedagógus tud hozzáadni a saját egyénisége és képessége alapján

A **pedagógus elvárásai:**

- olyan épület, melyben adott minden körülmény az eredményes munkavégzéshez,
- olyan légkör, melyben képes maximális teljesítményt nyújtani pedagógia tevékenysége során

A **képviselők elvárásai:**

- költséghatékonyság,
- megoldás minél előbb, minél hosszabb időre,
- az érintettek elégedettsége

Megvalósítás

A korábban publikált iskolafejlesztési elképzelés szerint – mellyel én is egyetérték – Biatorbágyon 3-4 önálló intézményként működő 16 tantermes iskolát kell létrehozni, melyek önálló profillal, családi légkörben nevelnék, oktatnák városunk diákságát. A 3 vagy 4 iskola megteremtése városon belül is azt az egészséges versenyt, mely biztosítaná a stabil magas színvonalú munkát minden intézményünkben.

A kitűzött iskolafejlesztési elképzelés megvalósítása ma már nem szándék, hanem pénz kérdése. Az anyagi források megteremtése azonban nem pontosan tervezhető időben és mennyiségében sem. Ezért a fejlesztést olyan jól elkülönülő szakaszokra kell bontani, mely igazodni képes a befolyó összegekhez, és végig a kitűzött cél irányába halad. Emellett esetleg igazítható a megváltozott körülményekhez (törvények, fenntartási költségek, stb.).

Nulladik szakasz (2011.szept. – 2013. aug.)

A komolyabb építkezést meg kell, hogy előzze néhány tanterem kialakítása a torbágyi épületben várható nagy létszámú elsős jelentkezése miatt. Az

előrejelzések szerint a távozó 4 nyolcadik osztály helyett 6 (esetleg 7) első osztály is jöhet a 2012/13-as tanévben, így 3 tanterem kialakítását rövidesen meg kell kezdeni. A későbbi terveket figyelembe véve célszerűnek látszik ezeket a tantermeket Szily kastélyban berendezni.

Első szakasz (2013. szept. - ...)

Az átalakulás elő szakaszáig minimálisan két év türelem és még egy „vészmegoldás”. Ezzel jellemezném a közeljövőt iskolaépület szempontból. Remények szerint 2013 augusztusában van 2 régi működő iskolaépület min. 16-16 tanteremmel, és áll egy korszerű iskolaépület szaktantermekkel és tornateremmel. Valamint 2012-ben létrejött a Szily kastély régi épületszárnyaiban 3-4 jól használható tanterem. Itt kezdődhet az átalakulás első szakasza, hisz építkezés szempontjából ez a minimálisan elérendő cél, és lényeges szervezeti átalakításról (osztályok átmozgatása, átszervezése) csak ezután beszélhetünk.

Mire és meddig használható ez az állapot jelentős újabb ráfordítások nélkül?

A két meglévő iskola a jelenlegi állapotában és felszereltségével kiválóan alkalmas 16 **alsós** osztály elhelyezésére.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	össz.
2011/2012	6	6	6	4	4	4	4	4	38
2012/2013	7	6	6	6	4	4	4	4	41
2013/2014	8	7	6	6	6	4	4	4	45
2014/2015	8	8	7	6	6	6	4	4	49
2015/2016	8	8	8	7	6	6	6	4	53
2016/2017	8	8	8	8	7	6	6	6	57
2017/2018	8	8	8	8	8	7	6	6	59
2018/2019	8	8	8	8	8	8	7	6	61
2019/2020	8	8	8	8	8	8	8	7	63
2020/2021	8	8	8	8	8	8	8	8	64

1.táblázat: osztályszámok Biatorbágyon

Ezt a funkcióját betöltheti (a demográfiai előrejelzések szerint is – 1.táblázat) akár 2020-ig is, kielégítve a szülők és a pedagógusok elvárásait. Az épületekre a szokásos karbantartási munkákon kívül nem kell költeni. Az alsós taneszközök korszerűsítése sem jár túl magas költségekkel.

Az új iskola a szaktantermeivel befogadhatja a teljes felső tagozatot (4-4 párhuzamos osztály). A könnyebben átszervezhető felsős osztályok az új iskola szaktantermeinek kihasználtságát közel 100%-ra emelik szemben a korábbi fejlesztési koncepciókban említett 30-40%-kal. A korszerű iskolaépület biztosíthatja a színvonalas szaktárgyi oktatást az elvárásoknak megfelelően

minden biatorbágyi felsősnek a fizika, kémia, technika, művészetek, stb. terén. A megfelelő méretű tornaterem végre lehetőséget teremt a felsősöknek a különböző teremsportok gyakorlására a tanórákon és azok után is. Az elvándorlások sok nehézséget okoztak az elmúlt években azzal, hogy gyakran keletkeztek kis létszámú összevonhatatlan osztályok Bián és Torbágyon is. Az egy helyre történő összevonással ez elkerülhető, az esetleges tagozatok kialakítása pedig eleve új osztályok szervezésével jár. Mindez jelentős megtakarítást is jelent.

Az esetleges pénzhiány miatt az első szakasz kényszerű megnyújtása a felsős osztályok számának növekedését eredményezi (1.táblázat). Ezek elhelyezését segíti a „vészmegoldás”-os időszakban a Szily kastélyban felújított 3-4 használható tanterem. Az új iskolában lévő 16 osztályterem, 6 szaktanterem és a felújított 4 tanterem (összesen 26) elvándorlással nem számolva 2017-ig, esetleg 2018-ig alkalmas további bővítések nélkül a felső tagozat színvonalas működtetésére.

Az első szakaszban jelentkező problémák:

- Testvérek szétszakítása (egyik alsós, a másik felsős)
- Közlekedési problémák – városon belüli tömegközlekedés létrehozása
- Nemzetiségi tagozat szétszakítása

Előnyök:

- A többség számára hosszabb időre megnyugtató megoldás.
- A négy 16 tantermes iskolás koncepciót nem akadályozza, a fejlesztés bármikor folytatható az anyagiak függvényében.
- Alsósokat nem kell mozgatni, van bőven hely.
- A városon belüli tömegközlekedést csak a felsősök használják, ezt a szülők könnyebben elfogadják.
- Új iskola más megoldással olyan vonzerő, hogy mindenki ide íratná a gyerekeit. Kezelhetetlen helyzetet teremt. Ez elkerülhető.

Második szakasz

Új iskola megépítése a lakóparkban, mely önálló - a másik iskolától független - intézményként kezdené meg működését. Az új iskola jelentős mértékben tehermentesítené a meglévőt, és komoly konkurenciát jelentene, mely megindítaná azt a versenyt, ami további színvonal emelkedéshez vezet.

Az új iskola megépítését azért tettem a második szakaszra, mert egyéb megoldásokat nem láttam megvalósíthatónak. A 2013-ban – tehát a lehető legkorábban – Torbágyon kezdődő felújítást kizárja az a tény, hogy az új épület 26 tantermében és a biai 16-ban nem fér a torbágyi kiürítés után a 45 osztály (1.táblázat).

Ha a második szakaszra a biai épület kibővítését tesszük, és az 1 év alatt elkészül, a következő évben a torbágyi bővítésnek is el kell készülnie, mert 2015-re az osztályok kinövik a rendelkezésükre álló helyet. Ez a megoldás 3 év alatt 3 új iskolát jelentene közel 7 Mrd forint építési költséggel (Leták és Tamás Építésziroda tervei alapján). Azt gondolom, hogy ez a legoptimistább tervezők fejében sem fordult meg.

Problémák a második szakaszban:

- A személyi feltételek megteremtése nem egyszerű.
- Az iskola teljes dokumentációjának elkészítése és elfogadtatása időigényes. Időben el kell kezdeni.
- A nem régen befejezett 3 Mrd-os beruházást követően ismét ilyen összegre lenne szükség az iskola felépítéséhez.
- Jelentősen megnövekednek a fenntartási költségek.

Előnyök:

- Megoldódik a lakóparkban élők számára a hiányzó iskola kérdése.
- Az új iskola lehetővé teszi a további fejlesztésekhez szükséges osztálymozgatásokat. Bármelyik meg bővített alsós épületben összevonható az összes megmaradt alsós osztály.

Harmadik szakasz

Az építkezés harmadik szakasza a biai épület bővítésével kezdődik. Az építkezés alatt (ha szükséges) Biáról Torbágyra költöztethető néhány osztály. A tervezett bővítés befejezése után az elkészült épületben elhelyezhető a teljes alsó tagozat. Az osztályok átmozgatását azonban csak akkor érdemes végrehajtani, ha rendelkezésre áll a negyedik szakaszhoz (torbágyi épület bővítéséhez) szükséges pénz. A harmadik szakaszban megspórolható a biai épület szaktantermeinek kialakításához szükséges összeg, mivel a harmadik szakaszban itt tanuló alsósoknak erre nincs szükségük.

Problémák:

- Itt már az alsósokat is buszra kell ültetni.

Előnyök:

- Könnyebbé válik az alsó tagozaton a munka megszervezése.
- A felújított részben elhelyezett tornaterem lehetőséget biztosít a színvonalasabb testneveléshez.

Negyedik szakasz

A torbágyi épület bővítése, a biai épület szaktantermeinek kialakítása a felsős oktatáshoz.

A munkálatok befejezése után előállhat az alapkonceptióban elképzelt 4 önálló iskola. Átszervezés szempontjából ez a legjelentősebb mozzanat. Két épületben elhelyezett, külön működő alsó és felső tagozatokból 3 önálló iskolát kell létrehozni. A személyi feltételek megteremtése, és az egyebek megszervezése komoly feladat lesz 3 helyen párhuzamosan. A lakóparki iskola tapasztalatai jól használhatók majd ebben az időszakban.

A biatorbágyi iskolaszervezet ilyen szakaszokban történő átalakítása ahhoz a nem túl optimista elképzeléshez igazodik, hogy az anyagi források megszerzése sokkal lassúbb lefolyású lesz, mint amilyen gyorsan megépíthető lenne a négy iskola a pénz birtokában.

Hogyan töltsük meg tartalommal a 4 szakaszban működő iskoláinkat?

A környezetünkben – elsősorban Budapesten és Budaörsön – sok iskola komoly gondot fordít arra, hogy a szülői igényekhez igazodva emelt szintű oktatást biztosít különféle műveltségi területeken. A mi iskolánkban egyedül a német nemzetiségi tagozat működik, emelt óraszámban német nyelvet, német nemzetiségi kultúrát és hagyományokat oktat. Nem tagozati szinten, de emelt óraszámban folyik az angol nyelv oktatása is. Korábbi felmérések szerint igény lenne többféle tagozat indítására (pl. informatika, testnevelés, hagyományörző-kézműves, stb.), de ezek többsége a személyi és tárgyi feltételek hiánya miatt nem valósítható meg.

Az iskola infrastruktúrájának fejlesztése mellett gondot kell fordítani a tartalmi fejlesztésekre is. Az igényekhez igazodva meg kell indítani az emelt szintű oktatás tervezését minél előbb.

Első lépésként széleskörű igényfelmérést kell végezni a szülők és diákok körében, különös tekintettel az alsós és az óvodás korosztályra. Fórumok szervezésével személyesen hallgathatjuk meg az érintetteket, ahol lehetősége nyílik mindenkinek arra, hogy elmondja a fejlesztési elképzelésekről a véleményét, javaslatokat tegyen vagy az esetleges ötleteit ismertethesse. Kínálattal megtöltött kérdőívek segítségével – meghagyva az új ötletek lehetőségét is – nagyszámú információhoz juthatunk. Ugyanakkor tiszteletben kell tartani azt a véleményt is, hogy alsóban a gyerek írni, olvasni és számolni tanuljon meg. Azaz pluszterhelés nélkül biztosítsuk a színvonalas alapképzést egy-egy osztályban.

Teret kell biztosítani a tantestülettől érkező kezdeményezéseknek, felpezsdítheti a tanárok gondolkodását, ha érzik annak lehetőségét, hogy a képességeiket magasabb szinten is kibontakoztathatják.

A tantestületi-, szülői- és diákfórumokon, felméréseken összegyűjtött információkra támaszkodva el lehet kezdeni az emelt szintű oktatás tervezését. Az osztályok számához igazodva évfolyam szinten max. 4-5 tagozat hozható létre, melyek működését a nyelvi tagozat kivételével nem az első osztályban indítanánk. Az első 4 évben kialakult képességek és készségek alapján az 5. osztálytól kezdődően lehetne a tagozatos oktatást megkezdeni. Nem tartom kizártnak a korábbi kezdést sem (pl. sporttagozat estén).

Az első osztályok meghirdetésekor a jelentkezőknek már lehet információkat adni, és az osztályokat bizonyos irányultságok alapján szervezni. A hagyományőrző-kézműves, sport, matematika, informatika, idegen nyelv, stb. szerint lehet osztályokat kialakítani. Ezekben az osztályokban azonos igényű gyerekek tanulnának, de a pluszképzéseket szakköri szinten szervezném, hogy a később eszmélők bekapcsolódhassanak. A négy év alatt mutatott eredmények alapján új helyszínen, új osztályösszetétellel szervezném meg a most már megalapozott tagozati képzéseket.

Néhány javasolt tartalmat (pl. Aranyalma – hagyományápolás) horizontálisan helyeznék el az oktatásban, mivel ez minden tanulóra vonatkozik.

A fenti elképzelés természetesen az első szakaszban kialakított iskolai struktúra esetére értendő és rugalmasan kezelhető. A második szakaszban megépített iskola működését más módon képzelem el csakúgy, mint a későbbi szakaszokban létrejövő többi önálló intézményét is. Erre az iskolai rendszerre inkább önálló profillal rendelkező intézményeket képzelek el, melyeket a város oktatási hivatala fog össze. A hivatal feladata lenne az is, hogy úgy koordinálja az iskolákban kialakítandó kínálatot, hogy az kiszolgálja a város lakóinak legszélesebb körű igényeit is.

A többi tanulóval együtt nem nevelhető-oktatható sajátos nevelési igényű tanulók elhelyezésével nem foglalkoztam, mivel a kézhez kapott fejlesztési terv (javaslat) szerint a város a továbbiakban nem kívánja ellátni őket. Ezzel azért értek egyet, mert a jelenlegi állapot szerint a törvényes ellátásuk nem valósítható meg, a budaörsi erre szakosodott intézményben örömmel fogadják, és szakszerűen képesek ellátni őket. Az SNI tanulók Budaörsre történő szállítása a jelenlegi fenntartási költség töredékéből megoldható.